

Helsingin yliopistolle

Olen nyt saanut valmiiksi ehdotuksen muutoksiksi suomenkieliseen nimipäiväkalenteriin vuodeksi 1995. Vastaavan ehdotuksen ruotsinkielisen nimipäiväkalenterin osalta (Förslag till ändringar i den finlandssvenska namnlängden för år 1995) on laatinut apulaisprof. Marianne Blomqvist. Lähetän oheisena molemmat ehdotukset yliopiston hyväksyttäväksi.

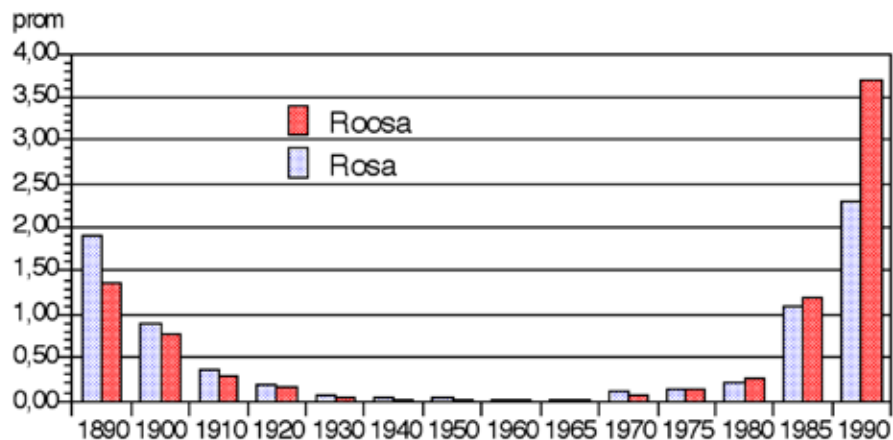
Tarkistus perustuu yliopiston väestökisterikeskukselta ostamaan atk-aineistoon. Tämä aineisto toimitettiin yliopiston atk-keskukseen, josta sain sen kertaalleen lajiteltuna (verkon kautta) omaan tietokoneeseeni. Aineiston jatkokäsittelyn olen tehnyt itse, ja Marianne Blomqvist on saanut minulta tarvitsemansa listaukset paperilla ja levykkeillä. Tarkistuksessa on hyödynnetty myös yliopiston aiemmin hankkimaa laajempaa etunimiaineistoa.

Tuusulassa 2.10.1992

Eero Kiviniemi

EHDOTUS MUUTOKSIKSI SUOMENKIELISEEN NIMIPÄIVÄKALENTERIIN VUODEKSI 1995

Mahdollisuus käyttää laajoja atk-aineistoja takaa sen, että nimipäiväkalerin tarkistukset voidaan tehdä aiempaa paremmin perustein. Lukuisia tietokantoja koostamalla ja tarkoitukseen sopivia ohjelmia laatimalla voi kuvaruutuun saada tiedot vaikkapa jokaisen etunimen suosion ajallisesta ja alueellisesta vaihtelusta. Esim. seuraava kaavio osoittaa, että Rosa ja Roosa ovat nopeasti yleistymässä uudelleen mutta että Roosa tulee nyt olemaan Rosaa yleisempi. (Siksi almanakkaan on ehdolla juuri Roosa.)

Olen etunimien suosionvaihteluun perehtyessäni tullut siihen tulokseen, että nimen almanakkaan pääsyn edellytyksenä voidaan pitää noin tuhatta nimiesiintymää, etenkin jos kyseessä on jokin ajan nimitysikäyttöön tuoma uusi nimi. Esim. Roosa ja Rosa ovat juuri tämän rajan

ylittäneitä. Tällainen yleisyysraja on mm. siinä mielessä perusteltu, että sen ylittäviä nimiä on suomenkielisellä väestöllä suunnilleen saman verran kuin nimiä nykyisin on almanakassa. Tilanne ei kuitenkaan ole sillä tavoin optimaalinen, että suomenkielisessä almanakassa olisivat kaikki tämän rajan ylittäneet nimet tai nimiasut ja vain ne. Pienehkö osa tällaisista nimistä on jo pitkään ollut vain ruotsinkielisessä kalenterissa, eikä kaikkien palauttaminen suomenkieliseen kalenteriin näytä mahdolliselta. Samaan tapaan monet vain suomenkielisessä kalenterissa esiintyvät etunimet ovat yleisiä myös ruotsinkielisellä väestöllämme. Juuri tästä syystä suomen- ja ruotsinkielisessä almanakassa voi olla myös (perinteisiä) harvinaisempia nimiä ilman että kalenterinimistön edustavuus tästä paljonkaan kärsii. Joitakin sellaisia sisältyy myös tarkistusehdotukseeni.

Suomenkielisen väestömme etunimistö suomalaistui kansallisuus- ja suomalaisuusaatteen myötä melko perinpohjaisesti noin puolen vuosisadan aikana (selvimmin 1880-1930). Almanakka oli tässä kehityksessä ajastaan jäljessä, mutta kolmessa suuressa muutoksessa (1890, 1908, 1929) siitäkin muokkautui lähes supisuomalainen. Tämä oli mahdollista siksi, että "epäsuomalainen" nimistö jäi 1929 syntyneeseen ruotsinkieliseen nimipäiväkalenteriin. Kalentereiden eriytyminen on johtanut mm. siihen, että monet uudelleen suosioon nousseet vieraskieliset nimet ovat enää vain ruotsinkielisessä almanakassamme. Siksi kalentereitamme olisi yhdenmukaistettava – siinä määrin kuin se enää on mahdollista. Uudelleen suosituksi tulleiden vieraskielisten nimien palauttamisen vanhoille paikoilleen estää usein se, että kyseiselle päivälle on sijoitettu jokin suhteellisen yleinen "suomalainen" nimi.

Olen usein joutunut toteamaan sen, että – toisin kuin yleensä luullaan – almanakan nimipäiväkalerin muu-

toksilla ei voida merkittävästi vaikuttaa etunimistömme kehitykseen. Sen määrää lähes yksinomaan muoti tai kunkin ajan nimityyli. Almanakkaa kyllä käytetään nimenvälityksessä apuna, mutta siitä valitaan yleensä vain ajan tyyliin sopivia nimiä. Siksi olisi syytä yleisesti hyväksyä se kanta, että suomenkielinen nimipäiväkalenteri ei enää ole 1930-luvun tapaan vain “suomenkielisen” nimistön kalenteri vaan suomenkielisellä väestöllä olevien etunimien kalenteri. Siihen voi siis sisältyä vieraskielisessä asussa muitakin kuin vain hallitsijoilta tai Raamatusta tuttuja nimiä – jos tällaiset nimiasut ovat käytännössä yleisimpiä.

Tekemäni tarkistus perustuu suurelta osin Helsingin yliopiston hankkimaan uuteen atk-aineistoon, joka sisältää 1981–1991 syntyneiden lasten nimet. Vanhemman väestön osalta käytössäni on ollut jo aiemmin hankittu laaja perusaineisto. Uuden aineiston selvittely on osoittanut, että tarve uusien nimien lisäämiseen ei ole aivan yhtä suuri kuin aiemmin. Viime aikojen suuret mullistukset maailmassa tulevat varmasti vaikuttamaan myös etunimistöömme, mutta niiden vaikutus tuleviin nimityyleihin ei ole vielä selvästi näkyvässä.

Helpoimmin havaittava muutos viime vuosikymmenen aikana on varmasti muutaman sukupolven takaisten, usein vieraskielisten nimiasujen yleistyminen uudelleen. Se näyttää johtaneen vieraskielisten nimiasujen suosion nousuun yleensäkin tai ainakin tukeneen tällaista kehitystä. Vierasnimien osuus ei vielä ole kasvanut kovin paljon, mutta on aika todennäköistä, että etunimistöemme tulee kansainvälistymään paljon enemmänkin. Tosin perinteisten vieraskielisten nimien suosio tulee edelleenkin nostamaan uudelleen suosioon myös perinteisiä suomalaistettuja (harvemmin omakielisiä) nimiasuja.

Uusia nimivaihtoehtoja on siis usein haettu 1) aiemmin käytössä olleesta nimistöstä ja 2) vieraskielisestä nimistöstä. Muina mahdollisuuksina voisivat tulla kyseeseen 3) erilaisten (oma- tai vieraskielisten) puhuttelunimien valinta virallisiksi nimiksi ja 4) aivan uusien omakielisten nimien yleistyminen. Näistä viimeksi mainittu vaihtoehto toteutuu harvinkin; sen sijaan puhuttelunimien valintaan turvaudutaan (mielestäni) turhankin usein.

Tarkistusehdotusta laatiessani olen ensi sijassa pitänyt silmällä eri nimien yleisyydessä tapahtuneita muutoksia. Esim. henkilökohtaiset käsitykset eri nimien “kauneudesta” tai sopivuudesta on jo kauan sitten pitänyt jättää sivuun, koska niillä ei käytännön kannalta ole juuri mitään merkitystä. Tämän asian ratkaisevat nimenantajat. Silti olen pyrkinyt kunnioittamaan vanhaa kalenteriperinnettä ja tekemään poistoja ja siirtoja mahdollisimman vähän. Joskus tällaisia on kuitenkin pakko tehdä joko siksi, että uusille nimille löytyisi sopiva paikka, tai siksi että suomen- ja ruotsinkielinen nimipäiväkalenteri saataisiin entistä yhdenmukaisemmiksi. Kalentereiden yhdenmukaistamisesta olen neuvotellut usein Marianne Blomqvistin kanssa, joka tekee tarkistusehdotuksen ruotsinkielisen kalenterin osalta. Erikieliset kalenterimme ovat kuitenkin ehtineet vakiintua jo siinä määrin erilaisiksi, että suomenkieliseen kalenteriin voidaan sijoittaa vain osa niistä perinteisistä vierasperäisistä nimistä, jotka nousevat uudelleen suosioon. Osa sellaisen saaneista tai valinneista saa tyytyä viettämään nimipäivää ruotsinkielisen kalenterin mukaan. Silti noin toinen puoli muutosehdotukseeni sisältyvistä nimistä on sellaisia, jotka aikoinaan ovat olleet suomenkielisessä almanakassa.

Aika ongelmalliseksi on usein osoittautunut uusien vierasperäisten kalenterinimien kirjoitusasun valinta. Yleinen käytäntö ei aina suosi vain yhtä erilaisista kirjoitusasuista

eivätkä lainasanastoon sovelletut oikeakielisyyperiaatteet aina sovi etunimiin. Esim. kaikki seuraavat kirjoitusasut ovat mielestäni ilman muuta hyväksyttäviä: Edit, Eedit, Edith; Evert, Eevert, Eevertti. Almanakassa on tietysti pyrittävä mahdollisimman suureen johdonmukaisuuteen, mutta jos yleinen käytäntö on kirjava, kalenteriin valittua nimiasua ei ole katsottava tiukaksi oikeakielisyysohjeeksi. Huomattakoon myös, että nimenantajien näkökulmasta valinnan kaksi- ja kolmetavuisen asun välillä (Alvar / Alvari) ratkaisee usein se, tuleeko nimi ensimmäiseksi vai jälkimmäiseksi etunimeksi.

Pulmalliseksi on osoittautunut myös se erikielisten kalentereittemme välinen ero, että suomenkielisessä almanakassa samakantaisia miesten ja naisten nimiä ei yleensä ole sijoitettu samalle päivälle. Mielestäni tätä käytäntöä on vaikea perustella, ja tiukasti noudatettuna se tulisi aiheuttamaan vain lisää eroja kalentereittemme välille. Jo nyt esim. suomen- ja ruotsinkieliset Henriikat viettävät nimipäiväänsä eri päivinä. Olen poikennut vanhasta käytännöstä, jos uusien kalenterinimien sijoittelu on sitä vaatinut: esim. Joosef ja Josefiina tulevat samalle päivälle, Petra pääsee almanakkaan Pietarin päivälle ja Oivi siirtyy Oivan rinnalle.

Uusia nimiä tulee ehdotukseni mukaan suomenkieliseen nimipäiväkalenteriin 39. Näistä 16 on miehennimiä ja 23 naisennimiä. Entisistä nimistä poistuu 2 ja toiselle päivälle siirtyy 6 nimeä. Kalenterinimien määrä tulee aiemman 715:n asemasta olemaan 752. Näistä on naisennimiä 383 ja miehennimiä 369.

Noin kolmannes uusista nimistä on sellaisia, jotka on joskus poistettu suomenkielisestä almanakasta. Ne palaavat nyt vanhoille paikoilleen. Noin puolet uusista nimistä taas on sellaisia, joilla on samalla päivällä ruotsinkielinen

vastine. Kun myös ruotsinkieliseen kalenteriin on tehty kalentereitamme yhdenmukaistavia muutoksia, ne tulevat yhdenmukaistumaan aika paljon.

Mainitsen seuraavassa sukupuolittain aakkosjärjestyksessä ensin ne nimet, jotka ehdotan lisättäväksi suomenkieliseen almanakkaan, ja sitten muut muutosehdotukset. Lisäperustelut ovat kunkin nimiehdotuksen yhteydessä. Viimeisenä on tietoja sellaisista nimistä, jotka on pakko jättää vain ruotsinkielisen kalenterin varaan, sekä luettelo muutamista sellaisista nimistä, joita en vielä ole ottanut kalenteriin.

MIESTEN NIMET

ALFRED (aiemmin) 5247 + 127 (1981-91)
Alfred oli suomenkielisessä almanakassa 1908-1928, mutta kun nimestä ei ollut sopivaa kansanomaista asua, sen paikalle (29.10.) sijoitettiin 1929 harvinaisena pysynyt Urmas. Alfred on syytä palauttaa sen rinnalle.

ALVAR 3133 + 67
(Alvari 1052 + 40)

Nimi oli suomenkielisessä almanakassa 1908-1928, mutta siten sen tilalle tuli varsin harvinaisena pysynyt Auno. Alvar voidaan palauttaa Aunon rinnalle (24.9.) juuri tässä asussa, joka on selvästi Alvari-asua yleisempi.

ASSER 3256 + 100
(Asseri 1027 + 59)

Asser on sekä skandinaavinen että raamatullinen nimi, mutta Suomessa se lienee ymmärretty raamatulliseksi. Nimi

ei päässyt almanakkaan, koska se oli suosionsa huipulla siihen aikaan, jolloin etunimistöämme suomalaistettiin. Asser saattaa yleistyä uudelleen juuri tässä asussa. Ehdotan nimeä Runebergin päivälle (5.2.), jolla vuodesta 1951 ollut Oivi on saanut vain 84 haltijaa. Jos Oivi siirretään Oivan rinnalle (29.5.), sitä ei tarvitse poistaa.

BENJAMIN 654 + 237

(Benjami 400 + 50, Benjam 1016 + 61)

Nimi on ollut almanakassa vain 1700-luvulla ja silloinkin eri päivillä. Ortodoksisesta kalenterista se kyllä löytyy. Koska nimen suosio on nousussa, se saa (Benny ja Ben-varianttien kanssa) paikan ruotsinkielisessä kalenterissa 20.12. Tällä päivällä on suomenkielisessä almanakassa vain hyvin harvinaisen Kerkko (alle sata haltijaa), joten yleistyvä Benjamin voidaan sijoittaa sen rinnalle. Nykyisin suurin osa nimenantajista on valinnut juuri (Raamatussakin esiintyvän) Benjamin-asun.

EEVERT 2083 + 81

(Eevertti 1185 + 58, Evert 4319 + 123)

Eevert oli juuri tässä asussa almanakassa 1908-1928. Eri nimiasujen kesken on vaikea tehdä valintaa, mutta ehkäpä suomalaisittain kirjoitettu Eevert on tässä tapauksessa parempi kuin Evert tai Eevertti. Koska nimi on jälleen yleistyvässä, se voidaan sijoittaa vanhalle paikalleen harvinaisehkon Iston rinnalle (9.9.).

JESSE 209 + 2435

Jessen suosio on noussut niin nopeasti, että Jessestä on tullut 1980-luvun selvin muotiniimi pojilla. Nimi on alkuaan raamatullinen (= Iisai), eikä sillä ole liittymäkohtia muihin kalenterinimiin. Siksi se tarvitsee oman päivän. Koska

Jesseä ei voida sijoittaa almanakkaan ortodoksisen tai roomalaiskatolisen pyhimyskalenterin mukaan näillä päivillä vanhastaan olevien nimien takia, sille on valittava sellainen päivä, joka ei myöhemmin aiheuta hankaluuksia ruotsinkielisen kalenterin kannalta. Siksi olen sijoittanut sen harvinaisen Keimo-nimen paikalle (13.8.), jolla tulee olemaan Jesse / Alfons. Keimo siirtyy Toimi-nimen pariin (6.8.).

JOAKIM 334 + 382

Joakimin tilalle (20.3.) tuli jo 1890 harvinaiseksi jäänyt Jaakkima (vain n. 150 esiintymää) ja 1950 lisäksi Aki. Koska Joakim-asun suosio on nopeasti kasvanut (1980-luvulla 55 %), se on syytä palauttaa almanakkaan, jottei nimenantajien tarvitse turvautua ruotsinkieliseen kalenteriin. Lisäksi Joakim-asu on selityksenä almanakkaan tulevalle Kim-nimelle.

JOONA 302 + 1413

Nimi on ollut käytössä jo vuosisadan alusta, mutta sen suosion nousu alkaa 1970-luvulla ja jatkuu yhä. Joonan muotiniimi kuten Joonaskin mutta sen suosion huippu tulee olemaan vähän myöhempi kuin Joonalla. Myös saksassa ja ruotsissa nimestä on käytössä asut Jonas ja Jona. Joonas perustuu nimen kreikkalaiseen ja Joonan sen heprealaisen muotoon. Ortod. kalenterissa on etusijalla Joonan. Yleisyytensä takia Joonan on syytä ottaa Joonan asun rinnalle (29.3.), vaikka tällä päivällä onkin jo viisi nimeä.

JOONATAN 57 + 479

(Jonatan 112, Jonathan 141)

Tämä nopeasti yleistyvä nimi voidaan sijoittaa sekä suomen- että ruotsinkieliseen almanakkaan Rainer-nimen entiselle paikalle (26.1.), kun Rainer, Raine ja Raino siirretään Raunon eli Ragnarin päivälle.

JOOSEF 199 + 12
(Josef 418 + 28)

Joosef on ollut melko harvinainen nimi, koska almanakkaan tuli (19.3.) jo 1890 sen tilalle Jooseppi. Lisäksi asu Josef on yleisempi. Raamatussakin esiintyvä asu Joosef on syytä palauttaa siksi, että nimenantajilla olisi Joosepin ja Juuson lisäksi myös jokin vähemmän kansanomaisen vaihtoehto ja että kalenteriin sijoitettava Josefiina saisi sopivamman parin.

KIM 1333 + 673

Nimen suosion huippu oli sekä suomen- että ruotsinkielisen väestön keskuudessa jo 1970-luvulla, joten se on otettava almanakkaan ensi sijassa yleisyytensä perusteella. Nimen suomalaistaminen paljon harvinaisempaan Kimi-asuun on mielestäni aiheetonta. Vrt. Joakim.

NIKLAS 428 + 766

Koska nimiesiintymien määrä on jo n. 1 200 ja koska nimen suosio on vielä nousussa, se on syytä sijoittaa Niilon ja Nikon rinnalle (6.12.).

PATRIK 482 + 467

Patrik siirtyy ruotsinkielisessä kalenterissa sille päivälle (16.4), jolla nimi on ollut vuoteen 1907 asti. Nimi on yleistynyt myös suomenkielisillä, 1980-luvulla jopa n. 50 %. Sen suosioita ovat todisteena myös n. 400 englantilaisittain kirjoitettua Patrick-asua. Yleisyytensä ja nimiasun vakiinnuttamisen takia Patrik on syytä ottaa myös suomenkieliseen kalenteriin. Mielestäni se voidaan sijoittaa ruotsinkielisen kalenterin mukaisesti vanhalle paikalleen nykyisin vähän suosittu Jalon rinnalle.

PYRY 64 + 370

Pyry on ollut suosittu etenkin 1980-luvun jälkipuolella Uudellamaalla, ja ennusteeni mukaan sen suosio voi vielä nousta. Koska uusia suomenkielisiä nimiä yleistyy enää harvoin, ehdotan Pyryä hyvin harvinaisen Lylyn rinnalle (1.11.). Päivä on siinäkin mielessä sopiva, että pyhäinpäivän aikaan pyryttää hyvin usein.

RAINER 7187 + 486
(Raineri 585 + 39)

Koska Rainer on suomalaisilla monin verroin yleisempi kuin suomalaistetut Raino ja Raine, se on syytä ottaa niiden rinnalle. Ruotsinkielisessä kalenterissa Rainer siirtyy samalle päivälle, jolla on Ragnar ja suomenkielisessä almanakassa Rauno (1.10.). Sama muutos tehdään myös suomenkielisessä kalenterissa. Siis 1.10. tulee olemaan Rauno, Rainer, Raine, Raino; ruots. Ragnar, Rainer.

VILI 126 + 343

Vilin suosion lisäys 1980-luvulla on ollut 75 %, ja nimi tulee varmasti ylittämään tuhannen esiintymän yleisyysrajan. Tätä voi ennakoida ottamalla nimen jo nyt kalenteriin. Almanakassa (6.4.) tosin on jo Vilho, Ville, Viljami, Vilhelm. Vili voidaan katsoa Viljamin lyhentymäksi kuten myös nopeasti yleistyvä Jami (< Viljami? Vrt. myös egl. Jamie < James.) Jamin jättäisin vielä toistaiseksi pois.

NAISTEN NIMET

ANNIINA (1981:) 1296 + (1980-91:) 4656
(Annina 629 + 1153)

Nimi on viime vuosikymmeninä nopeimmin yleistyneitä ja

jo tulossa suosionsa huipulle. Sitä on – aivan aiheellisesti – pyydetty almanakkaan usein. Koska Annan päivä on kovin kuormitettu, Anniina täytyy sijoittaa Anjan päivälle (22.10.), jossa ovat myös Anita ja Anitta.

AURORA   2405 + 399
(Auroora 914 + 61)

Almanakassa nimi on ollut 1890-1904 myös Auroora-asussa mutta viimeksi (1905-1907) asussa Aurora. Koska Aurora näyttää nykyisinkin olevan paljon suosituampi, nimi pitäneenä ottaa almanakkaan juuri tässä asussa. Se palaa vanhalle paikalleen, Auran ja Aurin rinnalle (10.3.).

ELENA   389 + 442

Elena on monissa kielissä suosittu Helenan variantti. Nimen suosio on ollut 1960-luvulta alkaen selvässä nousussa, ja sen frekvenssi ylittää myöhemmin tuhannen nimen rajan, vaikka nimi olisikin jo suosionsa huipulla. Elena voidaan sijoittaa vain Helenan päivälle (31.7.).

ELVIIRA   6669 + 205
(Elvira 2266 + 35)

Tämä viime vuosisadan vaihteessa yleisimmillään ollut nimi on ollut almanakassa 1890-1928. Myöhemmin vain ruotsinkielisessä kalenterissa on esiintynyt Elvira. Koska nimi alkaa jälleen yleistyä, se on syytä palauttaa Elvin rinnalle (27.6.).

IRA   378 + 203

Nimi Ira tunnetaan ainakin venäjässä ja saksalaisella kielialueella Irenen lyhentymänä. USA:ssa se on raamatullinen miehennimi. Nimi oli suosituimmillaan 1970-luvulla, mutta se on kääntynyt nousuun uudelleen.

Se voidaan sijoittaa Irenen päivälle (5.4.), jolla on myös harvinainen Iro.

JANIKA   271 + 751   (Janica 41 + 464)
JANITA   184 + 610   (Janitta 16 + 9)
JANINA   183 + 467   (Janiina 10 + 57)

Nimet ovat yleistyneet 1980-luvulla hyvin nopeasti, mutta ne lienevät jo suosionsa huipulla. Niiden alkuperä voidaan selittää eri tavoin, joten nimiä on vaikea sijoittaa muiden kalenterinimien yhteyteen. Koska ruotsinkieliseen kalenteriin ehdotetaan nimiä Janina, Jannika ja Jeanette, kaikki em. nimet voidaan yhteisin järjestelyin sijoittaa Vaulan päivälle (15.11.), kun melko harvinainen Vaula siirretään Varpunimen rinnalle (20.9.).

JASMIN   129 + 740
(Jasmine 258, Jasmiina 323 ym.)

Engl. Jasmin(e), Yasmine, saks. Jasmin ym. on alkuaan persialainen nimi, joka jostain syystä on yleistynyt muotiniimen tavoin Suomessa. Pelkästään sen yleisin asu Jasmin tulee pian ylittämään tuhannen nimen rajan. Nimen vakiinnuttamiseksi sen yleisin asu pitäisi sijoittaa almanakkaan. Mielestäni Jasmin sopii parhaiten harvinaisen Iita-nimen pariin (9.7.)

JENNA   44 + 2824

Jessen tavoin erittäin nopeasti suosioon noussut nimi (1981 vain 44), joka tunnetaan Jennin varianttina muissakin kielissä. Nimi on sijoitettava Johannan päivälle (21.7.) kuten aiemmin esim. Jenni ja Jonna.

JOSEFIINA 5439 + 363
(Josefina 4014 + 205)

Josefiina oli almanakassa 1890–1928 nykyisellä Aleksis Kiven päivällä (10. 10.). Ruotsinkielisessä kalenterissa Josefina on ollut Josefin parina (19. 3.). Koska nimi on uudelleen yleistymässä, se voidaan myös suomalaisessa almanakassa sijoittaa Joosefin ohella tälle päivälle.

JUTTA 842 + 745

Nimen suosio on ollut selvässä nousussa 1960-luvulta alkaen. Nimi on ruotsinkielisessä kalenterissa perinteisen Juditin rinnalla 10.12. Nyt Jutta voidaan ottaa samalle päivälle myös suomenkieliseen kalenteriin, koska tälle päivälle sijoitettu Ismo siirtyy entiselle paikalleen (23.11.).

KANERVA 698 + 199

Nimi oli almanakassa 1929–1949, mutta sen paikalle (2.3.) tuli 1950 Virve, Virva. Koska nimen suosio on kuitenkin ollut 1970-luvulta lähtien nousussa, se voidaan ottaa yksinäisen Onervan pariin (14.8.). Nimet sopivat myös sisältönsä puolesta samalle päivälle.

MINTTU 150 + n. 500

Nimi yleistyi hyvin nopeasti 1970- ja 1980-luvulla, ja se ylittää myöhemmin tuhannen esiintymän rajan. Minttu on ollut vanhastaan lähinnä Miinan puhuttelumuuoto, mutta nykyisin monet yhdistävät sen vain kasvinnimitykseen. Ehdotan nimeä Pinjan kanssa Roineen tilalle (6.10.)

NEA 160 + 386
(Neea 29 + 111)

Nea on hyvin nopeasti yleistynyt nimi, jonka suosio lisäksi on vielä nousussa. Näyttää siltä, että tällaisissa ea-nimissä lyhytvokaalinen asu voittaa (kuten Lea Leean), joten nimi on otettava almanakkaan Nea-asuisena. Se on sijoitettava

kantanimensä yhteyteen eli Linnean päivälle (3.8.: Linnea, Vanamo, ruots. Linnea).

NELLI 246 + 395
(Nelly 700 + 47)

Nimi ei esiinny ruotsinkielisessä kalenterissa, mutta Ruotsin almanakassa se on Nelly-asussa. Koska nimiä yhteensä on jo toista tuhatta ja koska Nelli on hyvin nopeasti yleistymässä, nimi on syytä ottaa almanakkaan. Se voidaan yhdistää mm. Helenaan, Elinaan ja Eleonooraan. Almanakan kannalta paras vaihtoehto on mielestäni Eleonooran päivä 11.7. (Elli, Noora, Eleonoora). Nelli ei liene vielä aivan suosionsa huipulla.

OONA 61 + 454

Nimi on 1980-luvulla nopeimmin yleistyneitä, ja vaikka se keskittyykin vielä valtaosaltaan Uudenmaan läänisiin, se tulee ylittämään tuhannen nimen rajan. Ruotsinkielisillä nimi lienee jäänyt harvinaiseksi. Oona voidaan katsoa onaloppuisten nimien lyhentymäksi (Ramona, Mona jne.), mutta se on myös vanha iiriläinen nimi. Oona voidaan sijoittaa Aunen päivälle (21.1.), koska iirin Oonagh-nimellä saattaa olla jokin yhteys Agnekseen.

PETRA 1825 + n. 1200

Nimi on aiemmin jätetty suomenkielisestä kalenterista pois siksi, että Pietarin päivälle ei ole katsottu voitavan sijoittaa monien miehennimien perään naisennimeä, vaikka ruotsink. kalenterissa onkin Peter, Per, Petra. Mielestäni tassa-arvoisuus voi jo syrjäyttää muut näkökohdat, ja siksi ehdotan, että Petra sijoitetaan myös suomenkieliseen kalenteriin Pietarin päivälle. Petran suosio oli suurimmillaan jo 1970-luvulla, mutta se ei ole vielä kukaan paljon laskenut.

PINJA 101 + 335

Ensimmäinen Pinja syntyi vasta 1960-luvulla, mutta sen jälkeen nimen suosio on kasvanut hyvin nopeasti, ja se voi myöhemmin ylittää tuhannen nimen rajan. Hämmästyttävää on se, että nimelle ei oikein löydy vieraita esikuvia. Ehdotan nimeä Mintun kanssa Roineen paikalle (6.10.)

ROOSA 733 + 356
(Rosa 987 + 278)

Ro(o)sa-nimisiä on jo kolmatta tuhatta, joten nimi on sijoitettava Ruusun rinnalle (4.5.). Lisäksi Roosan ja Rosan suosio nousee hyvin nopeasti. Asu Roosa näyttää yleistyvän nopeammin, vaikka Rosa on vanhastaan vähän tavallisempi. Syynä on ilmeisesti se, että Roosaa ei yhtä helposti äännetä ruotsalaisittain ”Ruusaksi”. Ruotsinkielisessä kalenterissa on Rosa, mutta suomenkieliseen on yleisyysuhteiden perusteella valittava Roosa.

SARA (R) 501 + 1105

Sara kuuluu niihin nimiin, joiden suosio on lisääntynyt 1970-luvulta alkaen suhteellisesti nopeimmin. Nimi on otettava myös suomalaiseen kalenteriin jo yleisyytensäkin perusteella. Monet suomalaiset tulkitsevat nimen omakieliseksi, mutta se on sijoitettava Saaran päivälle (19.7.), vaikka Saaran seurana jo ovatkin Sari, Salli ja Salla.

TERESA 703 + 414
(Teresia 501 + 85)

Almanakassa on nykyisellä Tertun päivällä (26.4.) ollut asu Teresia 1908–1928, ja ruotsinkielisessä kalenterissa on samalla päivällä edelleenkin Teresia, Terese. Kun nimi alkoi tulla suosioon 1960-luvulla, Teresa valittiin noin viisi kertaa

useammin kuin Teresia. Siksi Tertun rinnalle on otettava juuri tämä nimen yleisin asu. Tämä italialais-espanjalainen muoto on Theresan rinnalla käytössä myös englannissa.

TITTA 742 + 381

Koska nimi on jo ylittänyt tuhannen esiintymän rajan, sille on pyrittävä löytämään paikka almanakasta. Titta lienee vakiintunut etunimeksi monien eri nimien puhuttelumuotojen pohjalta, ja siksi on parasta, että sitä ei sijoiteta minkään tietyn nimen yhteyteen. Vaikka nimen suosion huippu oli jo 1970-luvulla, sen suosio ei ole kovin paljon laskenut. Koska nimi Hilppa on käynyt varsin harvinaiseksi, Titta voidaan sijoittaa sen rinnalle (8.1.).

NIMIPÄIVÄKALENTERISTA POISTUVAT NIMET

KLEMETTI 19

Klemetti (1908–1928) pääsi 1950 takaisin almanakkaan, vaikka nimellä oli vain kymmenkunta haltijaa. Pyhimyksen nimi Clemens on kyllä ollut almanakassa jo vuodesta 1705 alkaen. Vuonna 1981 nimellä oli 19 haltijaa, ja sen jälkeen nimi on annettu 6 kertaa. Lähes kaikissa tapauksissa Klemetti on jälkimmäisenä nimenä. Jopa Nyyrikki on etunimenä monin verroin suosituimpi (169 miehellä). Koska kaikkia uusia nimiä ei voida sijoittaa almanakkaan yhtään vanhaa poistamatta, ehdotan että Ismo palautetaan vanhalle paikalleen Klemetin päivälle. Tällöin Ismon paikalle voidaan ottaa Jutta ja myöhemmin ehkä Judit. Juuri nämä nimet ovat myös ruotsinkielisessä kalenterissa, koska päivä on vanhastaan Juditin.

ROINE naisennimenä 29, miehennimenä 93
Nimi on syytä poistaa paitsi harvinaisuutensa takia myös siksi, että Roine on määritelty kalenterissa naisennimeksi, vaikka se on miehennimenä yleisempi. 1960-luvulta alkaen nimi on annettu 6 tytölle ja (etunimilain vastaisesti) 12 pojalle. Tilalle tulevat Minttu ja Pinja.

TOISELLE PÄIVÄLLE SIIRTYVÄT NIMET

ISMO 10.12. -> 23.11.
Ismo palautuu sille paikalle (23.11.), jolla se oli 1929–1949, koska tälle päivälle 1950 sijoitettu Klemetti poistuu. Ismon paikalle tulee päivän vanhan perinteen mukaisesti Jutta ja myöhemmin ehkä Judit (kuten ruotsinkielisessä kalenterissakin).

KEIMO 13.8. -> 6.8.
Kalenteriin ”kokeeksi” 1950 otettu Keimo on nimenä vain 128 henkilöllä, joten tämä kokeilu ei onnistunut. Ehdotan, että Keimo siirretään nykyisin vain harvoin valitun Toimi-nimen pariin viikkoa aiemmaksi. Keimon paikalle tulee nykyinen muotiniemi Jesse.

OIVI 5.2. -> 25.9.
Ehdotan nimeä Asser Runebergin päivälle (5.2.), jolla vuodesta 1951 ollut Oivi on saanut vain 84 haltijaa. Jos Oivi siirretään Oivan rinnalle (29. 5.), sitä ei tarvitse poistaa.

RAINE, RAINO 26.1. -> 1.10.
Uusille nimille tilaa haettaessa on ruotsinkielisessä kalenterissa yhdistetty Ragnar ja Rainer. Koska Rainer tulee myös suomenkieliseen kalenteriin, se on sijoitettava samalle

päivälle (1.10.). Raine ja Raino ovat Rainerin lyhentymiä, joten myös ne siirtyvät 1.10. ennestään olleen Raunon rinnalle. Entiselle Rainerin päivälle tulee Joonatan.

VAULA 15.11. -> 20.9.
Vaula on siirrettävä, jotta kummassakin kalenterissa saadaan oma päivä nimille Janika, Janita, Janina ja (ruots.) Janina, Jannika, Jeanette. Ehdotan harvinaista Vaulaa Varpu-nimen pariin (20.9.), koska nimiä yhdistää paitsi alkusointu myös niiden sisältö. Vaula-sana alkaa kyllä jo olla lähes tuntematon.

VILJA 27.8. -> 12.9.
27.8. on kalentereissa ollut Rauli, Vilja / Ralf. Vilja on kuitenkin määritelty naisennimeksi, ja sellaisena se on annettu 142 + 133 kertaa. Nimi on aivan äskettäin alkanut yleistyä. Koska on aivan poikkeusellista, että samalla päivällä on erikantainen miehen- ja naisennimi, ehdotan Vilja-nimen siirrettäväksi harvinaisen Valman pariin (12.9.). Kumpikin nimi on parhaiten tulkittavissa omakieliseksi ja niitä yhdistää myös alkusointu.

MUITA MUUTOKSIA

HANNE 957 + 901
Nimi on osassa maata suosionsa huipulla vasta nyt. Hanne lisättiin almanakkaan jo edellisessä muutoksessa (1984), mutta 1980-luvun lopulla se jäi ilmeisesti oman erehdykseni takia pois. Hanne palautetaan Hannan päivälle (21.7.).

HILLA 118 + n. 185
Nimi pääsi harvinaisimpana nimenä mukaan 1984, mutta sen

suosio on jo yli kaksinkertaistunut. Hilla jäi Hannen tavoin erehdyksessä pois 1980-luvun lopulla, mutta se palautetaan nyt entiselle paikalleen (16.9.)

DAAVID

Daavid on 1980-luvun lopulla erehdyksessä lyhentynyt David-asuun. Nyt almanakkaan palautetaan asu Daavid.

VAIN RUOTSINKIELISEN KALENTERIN VARAAN

jäävät edelleenkin esim. seuraavat suhteellisen yleiset nimet:

ROBERT (ja ROOPE)

Roope (380 + 545) on yleistymässä nopeasti: kasvu 1980-luvulla yli 60 %. Robert taas on nimenä yli 2000 suomenkielisellä. Pulmana on se, että vanhalle Robertin ja Roopen päivälle (7.6.) on sijoitettu 1950 Suvi, jonka suosion huippu on vasta 1980-luvulla. Suvi-nimisiä on lähes 10 000, joten sitä ei oikeastaan voi siirtää. Siksi Robert on jäänyt vain ruotsink. allakan varaan.

SEBASTIAN 1385 aik. 1003

Sebastianin vanhalle paikalle on ruotsink. almanakkaan jäänyt Fabian, mutta Sebastian tulee sen rinnalle. Suomalaisessa almanakassa tälle päivälle on sijoitettu Henna, Henni, Henriikka, koska niitä ei ole katsottu voitavan panna Henrikin rinnalle kuten ruotsink. almanakassa. Koska Sebastian on pyhimyksen nimi, sitä ei voi sijoittaa toiselle paikalle.

KARITA 1164 + n. 460

Tavallisempi asu Carita ruotsin mukaan (yli 4000). Nimeä ei oikein voi sijoittaa suomenk. kalenteriin, koska nimi on ruotsinkielisessä almanakassa Väinön päivällä (17.2.).

EERIKA 357 + 441

Lisäksi Erika n. 4000 ym. Jos kalentereiden yhtäläisyys halutaan säilyttää, nimen voi sijoittaa vain Eeron, Erkin ja Eerikin rinnalle. Koska nimi ei ole läheskään niin yleinen kuin Petra ja koska sen suosio on jo laskussa, en ehdota sitä kalenteriin vielä.

ANETTE 674 + n. 650

Annan päivällä on jo niin paljon kuormaa, että tällainen vierasperäinen asu voi jäädä nimipäivän vieton osalta ruots. Annetten varaan. Annette-nimen f suomenkielisillä 1981 oli 501.

MIKAELA 283 + 526

Nimi ei vielä ole niin yleinen, että se pitäisi välttämättä panna suomalaiseseen allakkaankin Mikon päivälle.

FREDRIK n. 5 000 + 250

Koska nimi rikkoisi almanakan ”naistenviikon”, Fredrikin päivälle jää suomenkielisessä kalenterissa edelleenkin vain Riikka.

VUOROAAN JÄÄVÄT VIELÄ ODOTTAMAAN

RONI 160 + n. 420

Nimi on ilmeisesti Ron-nimen (Ronald) suomalainen vastine, joka on yleistynyt Janin, Tonin, Jonin jne. mukana. Ruotsalaiseen almanakkaan tulevat 5.9. Ronald ja Ronny, joista Ronny on ruotsinkielisillä suhteellisesti yleisempi kuin Roni suomenkielisillä. Tällä päivällä on suomalaisessa almanakassa nimi Mainio, jolla on vielä lähes yhtä paljon haltijoita kuin Ronilla. Tosin Mainio-nimistä on vain 7 % (n.

40) ensimmäisinä etuniminä. Roni saa odottaa yleistymistään lähinnä siksi, että ronilla on eräissä suomen murteissa merkitys 'haaskalintu, korppi'. Ortodoksisessa kalenterissa nimi kyllä on.

SANTTU   345 + 434

Nimi voi jo olla suosionsa huipulla ja on aika selvästi Uusi-
maakeskeinen. Mielestäni sillä on vielä kovin selvä hypoko-
rismin luonne, joten se on helppo yhdistää kalenterissa jo
olevaan Santeriin. Kovin onnistuneelta ei kyllä vaikuta se,
että Aleksanterin päivälle on sijoitettu kovin harvinaiseksi
jäänyt Ale (1981 128 kpl).

MIRO   55 + 263

Mahdollisesti tuleva suosikkinimi (< Miroslav), ehkä Miran
ansiosta. Nousu 1980-luv. 85 %. Mira ja Mirka ehkä aiheetta
Mirjamin yhteydessä, koska nekin ovat syntyneet usein Miro-
slavista. Jos Miro joskus on otettavava almanakkaan, sille ja
Miralle pitäisi ehkä löytää yhteinen päivä.

ERKKA   356 + 332

Nimen suosion huippu oli 1985-89 ja se keskittyi erityisesti
Turun ja Porin lääniin. Ehkä Eero ja Erkki allakassa riittä-
vät, etenkin kun muoto on a-loppuinen.